

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

פ' פרה

(יו"ל לקראת שבת פ' ויקהל ה'תשפ"ה)

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק טז

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וחמש לבריאה
שבעים וחמש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לזכות
התגלותו של הרבי מלך המשיח

*

נתרם ע"י

הרוצה בעילום שמו

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

הי' שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved Ones
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

פ' פרה

תצט), על המלחמות שיתרחשו בחלק ההוא של העולם, אשר הן מהסימנים המעידים שמתקרבת הגאולה האמיתית על ידי משיח צדקנו.

ולאור ההתרחשויות והניסים שצויינו לעיל, צריכה להתחזק עוד יותר ההכרה, שזהו הזמן של ההכנה הקרובה למילוי ההבטחה „והיתה לה' המלוכה”¹, כאשר כל העמים ישוכנעו ש„יש בעל הבית לבירה זו”², והכרה זו תביא אותם „לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד”³.

הרוב ולא לפי המיעוט) להקדים את (קריאת פרשת) „פרה” לפני „החודש” מפני ש„היא טהרתן של כל ישראל”⁶, ולא „החודש” לפני „פרה” (כפי שצריך להיות „בדיון”)?

הכרח לומר (בפנימיות הענינים), שבכך שפרה היא „טהרתן של כל ישראל” אין הכוונה רק לטהרה כפשוטה (מטומאת מת פשוטה) אלא לטהרה כזאת ש„כל ישראל” צריכים להודקק לה בכל מצב שבו הם נמצאים, ודוקא זוהי ההכנה לענין של „החודש” ופסח.

ב. עיקר המצוה היא שעל האפר להיות מוכן לכל הזקוק לו

הדברים יובנו בעזרת החידוש שיש במצות פרה אדומה.

בספר המצוות⁷ אומר הרמב”ם שמצות פרה אדומה היא – „לעשות פרה אדומה כדי שיהיה אפרה מזומן למי”⁸ שיצטרך אליו לטהרת טומאת מת” – כוונת המצוה איננה מתבצעת רק על-ידי שימוש באפר בשעת הצורך – כאשר יהודי נטמא למת והוא זקוק לטהרה באפרה – אלא על האפר להיות מוכן מלכתחילה לכל יהודי שיזדקק לו, כך שבכל זמן שתדרש ליהודי טהרה כזו הוא יוכל לטהר את עצמו מיד באפר הפרה.

(6) בס' הפרדס שם מקשר זה דפרה קודמת מפני שהיא טהרתן של ישראל עם הא דחייב אדם לטהר את עצמו ברגל (ר"ה טו, ב) – אבל בפשטות, הענין דטהרתן של ישראל דפ' פרה הוא (לא ענין הטהרה (ברגל, בכלל, כ"א) רק טהרה מטומאת מת (וגם): החיוב לטהר עצמו ברגל אינו שייך לפסח דוקא). וראה לקמן בפנים סעיף ב' ובהערה 12. וראה לקו"ש חל"ו ע' 207 ואילך.

(7) מ"ע ק"ג.
(8) בתרגום העליר וקאפה שינויים בלשון (ולא בתוכן הכללי). ובחינוך מצוה שצו (שידוע שבכ"מ העתיק לשון הרמב"ם): לשרוף פרה אדומה להיות אפרה מוכן למי שיצטרך אליו ומטהרה מטומאת מת. ובמנין המצות בריש ספר היד: לעשות פרה אדומה להיות אפרה מוכן. וראה רמב"ם ספר המדע (ירושלים תשכ"ד) שם בשינוי נוסחאות.

א. „פרה” לפני „החודש” – טהרתם של כל ישראל

ב„ירושלמי” נאמר: „בדין הוא שתקדים החודש לפרה, שבאחד בניסן הוקם המשכן ובשני נשרפה הפרה. ולמה פרה קודמת, שהיא טהרתן של כל ישראל”. כלומר, תחילה קוראים את פרשת פרה „להזהיר את ישראל לטהר”, שיעשו פסחיהם בטהרה², ואחר-כך – פרשת החודש „ששם פרשת הפסח”².

מלשון הירושלמי „שהיא טהרתן של כל ישראל” מובן שטהרת פרה אדומה קשורה לכל בני ישראל. כך מובן גם מתוכן הענין שם, שתיקנו לקרוא את פרשת פרה – והלוא תקנת הקריאה היא לכל בני ישראל – לפני פרשת החודש (למרות ש„בדין הוא שתקדים החודש לפרה”) מפני הטעם „שהיא (פרה) טהרתן של כל ישראל”.

נדרש כאן הסבר: הצורך בהיטהרות מטומאת מת לפני הבאת קרבן פסח קשור רק לאלו שהם טמאי מת, אבל לא ל„כל ישראל”, ואדרבה – כאשר רוב בני ישראל הם טמאי מתים, אין צורך להודקק לפרה (וטהרתן של ישראל) כדי שיוכלו להביא את קרבן פסח, כי ציבור⁴ מביא קרבן פסח (גם⁵) בטומאה – מדוע איפוא צריכים כל בני ישראל (ההולכים לפי

(1) מגילה פ"ג ה"ה. הובא ברי"ף ורש"י למגילה כט, א. ועוד.
(2) פרש"י מגילה שם ד"ה פרה אדומה וד"ה ברביעית. וראה ס' הפרדס לרש"י „סדר פרשיות”.
(3) ברי"ף ורש"י שם (וכן בקה"ע לפני משה לירושלמי שם) ועוד – ליתא תיבת „כל”. אבל בדפוסי ירושלמי לפנינו הוא כפגמים. – והעיקר: השאלה שבפנים היא בתוכן הענין, ולא דוקא בדיוק הל' „כל”, כדלקמן.
(4) פסחים טו, ס"ב ואילך. שם עט, א ואילך. רמב"ם הל' קרבן פסח רפ"ז.
(5) אע"פ שגם אז צריך להשתדל שיעשו בטהרה (כמו בנדו"ד שפרה נקראת קודם ר"ח שדי זמן לטהרה) ובפרט למי"ד שטומאה הודחה בצבור (פסחים עז, א. יומא ו, ב. וש"נ).

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

יציאת מצרים –

הרי זהו הזמן המתאים להפנות את מלוא תשומת הלב אל הניסים והנפלאות שאירעו בימינו אלה, בימים הסמוכים לפורים שנה זו.

היו אלה ניסים גלויים לא רק לעם ישראל אלא גם לכל העמים, ועד ש"ראו כל אפסי ארץ" – הכל ראו את הניסים שהתרחשו בתקופה זו.

... על פי התנאים הטבעיים של העולם היה צפוי, שתהיה זו לא רק הכרזת מלחמה וכיוצא בזה, אלא שהמלחמה תגרור לתוכה עמים רבים ותתלהט עד כדי מלחמת עולם ר"ל; אך בפועל, למעלה מדרך הטבע, לא זו בלבד שנמנעה מלחמת עולם, אלא שגם המלחמה שפרצה – שככה.

בשעה שכל הסימנים הצביעו, שיש לצפות למלחמה קשה ולהכין צבא גדול ואדיר, מצוייד בכלי-נשק רבים ודווקא מהמתקדמים ביותר – הרי לאחר כל ההכנות, כפי שנהוג להיערך למלחמה ארוכה שאמורה להתמשך שבועות וחודשים – בא הניצחון בפועל בתוך זמן קצר ביותר!

הניצחון היה כל כך מופלא, שהוא מנע לא רק שפיכות דמים רבה בין אומות העולם (כפי שחששו תחילה), אלא הוא אף הביא לידי כך, שהאויב ישחרר, ובצורה טובה, חלק משבויי המלחמה ואפילו חלק מאלה שנישבו בעבר.

... יתירה מזו: אלה היו יודעים את המתרחש "מאחורי הקלעים" – המודעים לפרטים חסויים רבים שאינם מגיעים לידי פרסום – משיגים עוד יותר ויותר את פלאי הניסים והנפלאות בזמן הזה, בימים האלה.

* * *

במשך השנה הזאת – עלי' נתנו יהודים את השם והסימן: "היה תהא שנת נפלאות אראנו", ועוד קודם לכן, בסיומה של השנה שעברה, שצויינה על-ידי יהודים בסימן: "היה תהא שנת ניסים" – הודגש פעמים רבות הקשר לדברים שחז"ל גילו מראש (בילקוט שמעוני ישעי' רמז

הרמב"ם מצרף לכך את הפסוק⁹, והיתה לעדת בני ישראל למשמרת¹⁰, אשר פירושו הפשוט הוא שאפר הפרה צריך להיות מוכן, שמור, לכל יהודי מתוך "עדת בני ישראל" – כל ישראל – שמה הוא יזדקק לטהרה באפר הפרה. החידוש בענין זה הוא גדול יותר: אין לטמא מת חובה (מדאורייתא) להיטהר; אפילו לפני הרגל כאשר ישנה החובה, לטהר את עצמו ברגל¹¹, גם אז חלה החובה רק על המחוייב בעליה לרגל (בנוסף לכך שישנו דיון¹² אם חובה זו היא דאורייתא או דרבנן) להוציא אחרים, כגון: אדם שאין לו קרקע בארץ-ישראל (או אדם השוהה בחו"ל), שהם פטורים מעליה לרגל (ומקרבן פסח)¹³, ולכן הם אינם מחוייבים ב"לטהר את עצמו ברגל".

יוצא, אפוא, שעל האפר להיות, מזומן למי שיצטרך אליו לטהרת טומאת המת, לאו דוקא לאדם שהטהרה מטומאתו היא חובה לגביו אלא גם לאדם שהטהרה תלויה ברצונו ובכל זמן שיתעורר בו הרצון להיטהר¹⁴ צריך להיות מוכן בשבילו אפר הפרה כדי שיוכל לטהר את עצמו מיד כאשר ירצה.

ג. גם מלשון הרס"ג מובן שעיקר המצות הוא באפר השמור

ענין זה מודגש גם בלשון הרס"ג (בספר

(9) חוקת יט, ט.

(10) כ"ה בתרגום העליר וקאפח (שהועתקה גם תיבת "למשמרת"). וכ"ה בחינוך שם. וראה ס' המדע הג"ל בשי"ג (שם).

(11) ר"ה שם. רמב"ם הל' טומאת אוכלין פט"ז ה"י.

(12) ראה משנה למלך לרמב"ם שם (ושם שקו"ט בעיקר בנוגע להאזנה דמגע נבילה כו' קודם הרגל אם הוא איטור תורה או דרבנן). וראה שד"ח כללים מע' ח"ת כלל מזו. וש"נ. (13) ראה פסחים ת, ב. תוד"ה מאל"י – שם ג, ב. שד"ח שם. וראה בכ"ז הר"פ פערלא לסהמ"צ רס"ג פרשה מה (קצא, ב).

(14) שהרי אין הכוונה ב"למי שיצטרך אליו לטהרת טומאת מת", שצריך ומחוייב בטהרתו, כ"א שצריך להאפר (אליו) בשביל טהרתו. וכדמוכח ג"כ מהגירסא (ראה תרגום העליר וקאפח) "למה שיצטרך".

המצוות שלו¹⁵) שם הוא כותב, שמצות פרה אדומה היא, ופרה למשמרת בתדר – אפר הפרה צריך להיות מוכן בתדירות (תמיד), ישנם "אחרונים¹⁶ המנסים לדייק בדבריו של הרס"ג, ופרה למשמרת בתדר", ולומר שהכוונה איננה רק לחלק מן האפר ש"היו ישראל מזין הימנו"¹⁷, אלא גם לחלק מן האפר שהוא, "נותן בחיל"¹⁸. שהרי דוקא על חלק זה של האפר (שאותו הוא, "נותן בחיל") נכתב הביטוי, והיתה לעדת בני ישראל למשמרת" (וכלשון הרס"ג, ופרה למשמרת"), אשר ממנו לומדים חז"ל¹⁹ שיש לשמור חלק מן האפר של כל פרה "למשמרת" ב"חיל".

לפי זה יוצא שמצות פרה אדומה היא באופן כללי, לפי דעת הרס"ג, בחלק זה של האפר. שהרי, לכאורה, כיצד ייתכן לומר שעיקר המצוה איננה חלקו של האפר המנוצל לטהרת טמאי מתים, אלא חלק האפר הנשאר "למשמרת". והם מסבירים זאת²⁰ לפי המובן ממספר מקומות, שהיו לוקחים מן האפר השמור בחיל כדי להוות על הכהן הגדול לפני יום הכיפורים [וכך גם כאשר הכהן הגדול היה שורף פרה אדומה חדשה]²¹.

וחוה עיקר מצות פרה אדומה, שהרי לגבי ישראל ואפילו לגבי כהנים הדיוטים איננה קיימת חובה (כחידים) להיטהר. רק כהן גדול, שרק הוא מסוגל לעבודה ביום הכפורים, כלפיו קיימת החובה בהזאת האפר לפני יום הכפורים כדי שיוכל לעבוד עבודה זו. וכך יוצא, שהחובה האמיתית של מצות אפר הפרה היא בחלק האפר שניתן בחיל, "למשמרת".

(15) שם.

(16) הר"פ פערלא שם (קצ, ד).

(17) לשון התוספתא – פרה ספ"ג. רמב"ם הל' פרה אדומה ספ"ג (וראה תוי"ט פרה ספ"ג).

(18) פרה שם. רמב"ם שם.

(19) תוספתא ורמב"ם שם. פרש"י חוקת יט, ט.

(20) הר"פ פערלא שם (קצא, א ואילך), וש"נ.

(21) להדיעה שצ"ל בכ"ה דוקא (ראה הר"פ פערלא שם, וש"נ).

הסבר זה לדברי הרס"ג דורש עיון מיוחד. שהרי, יוצא מכך שהמילים „ופרה למשמרת בתדר” הן רק סימן כדי לדעת באיזה חלק מן האפר המצוה היא הכרחית, אך הן אינן מבטאות את תוכן המצוה.

ובנוסף לכך: המצוה (אפילו בחלק זה) איננה על כך שהאפר הוא „למשמרת בתדר”, אלא על ההויה על הכהן הגדול [דבר המגיע לידי קיום לעיתים רחוקות ביותר: מספר פעמים לפני יום הכיפורים (- אחת בשנה), וכאשר מכינים אפר מפרה אדומה חדשה, מאורע אשר מימות משה רבנו התרחש רק שמונה פעמים²²].

וקשה: הרי מוטלת מצות עשה על כל הכהנים לבצע את עבודת בית המקדש בכל יום, וכאשר יחיד עושה זאת הריוהו מקיים מצות עשה, ו„כהנים וריוזין הן”²³ והיו רצין²⁴ לעבודה עד כדי מסירות־נפש, וברור אפוא שטהרת פרה אדומה היתה הכרחית לגביהם, ומדוע, אם כך, יהיה עיקר מצות פרה אדומה בחלק של האפר הניתן בחיל, שממנו מוים רק על הכהן הגדול?

ד. גם לפי הרס"ג עיקר המצוה היא שיהיה אפר מוכן, מדוע חשוב הענין לכל יהודי?

לפיכך מסתבר, שאדרבה: כוונת הרס"ג בדבריו „ופרה למשמרת בתדר” היא כדברי הרמב"ם שהובאו לעיל, שעיקר מצוות הפרה הוא, שאפרה יהיה תמיד מוכן, למי שיצטרך אליו לטהרת טומאת מת” - „למשמרת בתדר”²⁵.

אין שום קושי בכך שהרס"ג משתמש בביטוי „למשמרת”, אשר לפי דרשת חז"ל הכוונה בביטוי זה היא לחלק מן האפר הניתן בחיל, כפי שהוסבר לעיל, כי כוונתו בביטוי זה איננה כלפי דרשת חז"ל, אלא לפי פשוטו של מקרא, שבמילים „והיתה לעדת בני ישראל למשמרת” הכוונה היא גם לכלל האפר²⁶, שיש להכינו „למי שיצטרך אליו”,

ובמיוחד כאשר „שיצטרך” כולל גם את הכהן הגדול בזמנים שעליו להיטהר על-ידי האפר.

את זאת רואים גם לפי הרמב"ם, המצטט כהוכחה לדבריו - שמצוות פרה אדומה היא „שיהיה אפרה מוזמן” - את הפסוק „והיתה לעדת בני ישראל למשמרת”,

שהרי גם חלקו של האפר ש„ישראל מזין הימנו” נכלל בתוך „והיתה... למשמרת” - מוזמן „למי שיצטרך אליו”.

אך יש להבין: אכן, מדוע חשוב כל כך הענין של אפר הפרה, עד שמדגישים שאין די בכך שיהיה אפר בשעת הצורך, אלא הוא צריך להיות „למשמרת בתדר” - מוכן תמיד „למי שיצטרך אליו”?

ה. פרט זה קיים גם במצות פרה אשר בעבודת ה' הרוחנית

כל דבר בגשמיות נובע ומשתלשל מענינו ברוחניות²⁷. כך גם, ועל-אחת-כמה-וכמה, בקשר לתורה ומצוות: פרטיה של כל מצוה מביצועה הגשמי מותאמים וקבועים לפי תוכנה ברוחניות.

26 אף שגם רש"י בפירושו ע"ה"פ ע"ה"פ כתב „וזה שבחיל נתון למשמרת מגזח"כ והיתה .. למשמרת” - י"ל שאינו שולל בזה ש„למשמרת” קאי גם על כללות האפר. וראה רא"ם שם. ואכ"מ.

27 וי"ל שזוהו פנימיות תוכן מחול (ב"ר בתחלתה. וח"ב קסא, א"ב) אסתכל באורייתא וברא עלמא. ואדרבא - ידוע מש"כ השל"ה (ראה בהקדמה סוף בית אחרון יד, א) שהתורה מדברת בעליונים ומרמות בתחנותים.

22 פרה פ"ג מ"ה. רמב"ם הל' פרה אדומה שם. 23 שבת כ, א. וש"ג. 24 תמיד כה, א. משנה יומא רפ"ב (ושם כג, א). 25 ועפ"ו יומתק זה שאין הרס"ג כותב „למשמרת בחיל”.

א גוטן אופן, א טייל פון די מלחמה-געפאנגענע און אפילו א טייל פון די געפאנגענע פון פריער.

... און נאך מער: די וועלכע „ווייסן וואס ס'טוט זיך אינעווייניק” - זיינען באקאנט מיט גאָר אַ סך איינצלעייטן וועלכע דערגרייכן ניט צו דער עפנטלעכקייט - באַגרייפן אַ סך מער דעם וואונדער פון די נסים ונפלאות בזמן הזה בימים אלה.

* * *

במשך פון דעם יאָר - אויף וועלכן אידן גיבן דעם נאָמען און סימן: „היה תהא שנת נפלאות אראנו”, און נאָך פאַר דעם, ביים סוף פון פאַרגאַנגענעם יאר, באַצייכנט פון אידן מיטן סימן „היה תהא שנת נסים” - איז פיל מאָל באַטאַנט געוואָרן בנוגע וואָס חז"ל האָבן פאַראויס געזאָגט (אין ילקוט שמעוני ישעי' רמז תצט) וועגן די מלחמות וועלכע וועלן פאַרקומען אין יענעם טייל פון וועלט, אַז דאָס זיינען פון די סימנים אַז אַט-אַט קומט די גאולה האמיתית והשלמה דורך משיח צדקנו. און אין אַנבליק פון די אויבנדערמאָנטע געשעענישן און נסים, דאַרף נאָך שטאַרקער ווערן דער באַוואוסטזיין, אַז דאָס איז די צייט פון הכנה קרובה צו דער ערפילונג פון דער הבטחה „והיתה לה' המלוכה”¹, ווען אַלע פעלקער וועלן זיין איבערצייגט אַז „יש בעל הבית לבירה זו”², און די אַנערקענונג וועט זיי ברענגען „לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד”³.

(ממכתב כללי, כ"ה אדר תנש"א)

בבואנו מימי הפורים - ימים של ניסים שהראה הקב"ה „בימים ההם בזמן הזה”, ובהתקרבו אל חג הפסח - שבו אנו חוגגים את החג של „זמן חרותנו”, ומודים לה' על הניסים והנפלאות שהראה בעת

1 עובדי' א, כא.

2 ראה ב"ר רפל"ט.

3 צפנ"ג, ט. וראה רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

הוספה בשורת הגאולה

יז.

קומענדיק פון די ימי הפורים – טעג פון נסים, וואָס דער אויבערשטער האָט באַוווּזן „בימים ההם בזמן הזה“, און דערנענטערנדיק זיך צו חג הפסח – ווען מיר פראַווען דעם יום־טוב פון „זמן חרותנו“ און מיר דאַנקען דעם אויבערשטן פאַר די נסים ונפלאות וועלכע ער האָט באַוווּזן ביי יציאת מצרים –

איז איצט די פאסיקע צייט צו ציען די פולע אויפמערקזאמקייט אויף די נסים ונפלאות וועלכע האָבן פאַסירט נאַענט צו דעם היינטיקן פורים.

דאָס זיינען געווען נסים גלויים אפענע נסים, ניט נאָר פאַר אידן, נאָר אויך פאַר אַלע פעלקער, ביז אַז „ראו כל אפסי ארץ“, אַלע האָבן געזען די גרויסע נסים וואָס זיינען פאַרגעקומען אין דעם זמן.

. . . לויט די נאַטירלעכע אומשטענדן אין דער וועלט, האָט עס געהאַלטן דערביי, אַז עס זאָל זיין ניט נאָר אַ מלחמה ערקלערונג א.ז.וו. נאָר אַז די מלחמה זאָל אַריינציען מערערע פעלקער און זיך צעפלאַקערן אין אַ וועלט־קריג, ר"ל – און למעלה מדרך הטבע הרגיל, איז ניט בלויז אויסגעמיטן געוואָרן אַ וועלט־מלחמה, נאָר אויך די שוין אָנגעהויבענע מלחמה איז איינגעשטילט געוואָרן.

בעת אַלע סימנים האָבן געוווּזן, אַז מ'דאַרף דערוואַרטן אַ שווערע מלחמה, און צוגרייטן אַ גאָר גרויסע אַרמיי מיט אַ סך כלי־זיין און דוקא פון די נייעסטע, און נאָך די אַלע צוגרייטונגען ווי ס'איז דער סדר ווען מ'גרייט זיך צו אַ לאַנגער מלחמה, וואָס דאַרף דויערן וואַכן, חדשים – איז דער נצחון געקומען אין גאָר אַ קורצער צייט!

דער נצחון איז געווען אַזוי וואונדערלעך, אַז ער האָט ניט נאָר פאַרמיטן אַ סך שפּיכות דמים צווישן אומות העולם (ווי מ'האָט מורא געהאַט), נאָר האָט געבראַכט דערצו, אַז דער שונא זאָל באַפרייען, אין

לקוטי

פ' פרה

שיחות

וכך גם בעניננו: העובדה שמצות פרה מתקיימת באופן כזה, שצריך להיות „אפרה מזומן למי שיצטרך אליו“, נובעת מכך שמצות פרה אדומה בעבודת ה' הרוחנית מסמלת ענין הדרוש תמיד, ענין שצריך להיות תמיד „מזומן“ לכל אחד בעבודת ה' הרוחנית שלו. והביאור בזה:

ענינה של פרה אדומה הוא – תשובה²⁸. משמעותה של טומאת מת ברוחניות²⁹ היא העובדה שבאמצעות עוונות נגרם המצב ש„עוונותיכם היו מבדילים“³⁰, מצב שאין בו „ואתם הדבקים בה' אלקיכם“³¹, ואז אין מתקיים, רחמנא לצלן, „חיים...“³¹. ופרה אדומה, דהיינו התשובה, מטהרת את היהודי ומחברת אותו שוב לשרשו ומקורו באלקים חיים.

(וכפי מאמר חז"ל³², תבוא פרה ותכפר על מעשה העגל – פרה מטהרת מטומאת מת, שהיא תוצאת ענין העוונות, אשר נובעים מחטא העגל, שהוא שורשם של כל החטאים שלאחר מתן תורה³³).

זהו ההסבר לכך שבפרה אדומה נמצאים שני ענינים קוטביים: מצד אחד – כל עשייתה היא בחוץ, מחוץ לשלוש המצוות³⁴, שלא כקרבנות שמקומם הוא דוקא ב„פנים“. ומצד שני – על ההזאה להתבצע דוקא „נוכח פני אוהל מועד“³⁵ – „מתכוון ורואה פתחו של היכל בשעת הזאת הדם“³⁵. וזאת מפני שגם בתשובה קיימים שני קצוות כאלו:

פעולתה של התשובה היא לכפר ו„לברר“ את ה„חוץ“, את מה שהוא מחוץ לכל המצוות – מחוץ לקדושה. היא מכפרת ומטהרת גם ודונות, שהם משלוש קליפות הטמאות לחלוטין (דרגת הטומאה החמורה ביותר), שלא כקרבנות, המכפרים רק על שגגות³⁶. הכח לאפשרות לכפר על הודונות (על מה שמחוץ לכל המצוות) נלקח ונובע ממקור עליון ביותר („פנים“)³⁷ –

דוקא הקב"ה, שלמעלה מהתורה, מציע כפתרון, עצה וציווי לאדם החוטא את התשובה „יעשה תשובה ויכפר לו“³⁸, אך לא כך תורה שלפי מדרגתה, היא מציעה את העצה „יביא אשם“, המכפר על שגגות³⁹.

ו. מהו הקשר שבין יהודי ההולך בדרך הישרה לבין כל ענין הפרה?

ניתן לחשוב, שענין זה בתשובה, הוא רק לגבי אדם שכבר חטא ופגם, רק הוא זקוק לפרה הנעשית בחוץ, אך מהו הקשר של יהודי שנוהג בדרך של „עשה האלקים את האדם ישר“⁴⁰, דרך ישרה, דרך עבודת הצדיקים, לכל הענין הזה של פרה אדומה?

אמנם אמת היא, שהוא זקוק לתשובה, כפי שאדמו"ר הזקן מסביר במספר מקומות⁴¹, שתשובה איננה רק על עבירות, ושפילול צדיק

36 ראה אגה"ק שם. דרך מצותיך קיא, א"ב (וראה ציונים והערות שם).

37 ראה דרמ"צ שם: ענינה כמו הקרבנות הנעשים בפנים ואדרבה נעלית מהם ביותר. וראה לקו"ת חוקת נט, ד ואילך.

38 יל"ש תהלים מזמור כה (רמז תשב). וראה ירושלמי מכות פ"ב ה"ז.

39 ובאשם גזילות כו' – הקרבן צ"ל עם (ובהקדמת שב מידיעתו – שבועות כו, ב. וש"ג) התשובה. התשובה עושה ממזיד שוגג ואז מכפר הקרבן (אוה"ת י"כ ס"ע א'תקנו ואילך. דרמ"צ וציונים והערות הנ"ל. וראה לקו"ש [המתורגם] ח"ד ע' 132 בהערה. ח"ג ע' 76 ואילך. ועוד).

40 קהלת ז, כט.

41 לקו"ת ר"ה ס, ד ואילך. ש"ש סו, ג. ר"פ האוינו. ועוד.

28 אוה"ת חוקת ריש ע' תשכב. תשעו. תשפ"ו. ס"ע תשצו ואילך. ד"ה וידבר גו' זאת חקת (הא') תרכ"ט. ועוד. וראה לקו"ת סא, ריש ע"ד.

29 ראה אוה"ת שם ע' תשפא. לקו"ת שם ג"ד.

30 ישע"י נט, ב.

31 ואתחנן ד, ד. אדר"נ ספ"ד.

32 תנחומא חוקת ח בסופו. פרש"י שם יט, כב. וראה ע"ז כג, ב: פרה דחטאת קרי' רחמנא. וראה אגה"ק ס' כה.

33 ראה תשא לב, לד ובפרש"י שם. וראה זור (ח"א נב, ב. ח"ב קצג, ב) דע"י חטא העגל חזרה וזהמתן.

34 חוקת יט, ג ובפרש"י (מיזבא סח, א).

35 חוקת שם, ד ובפרש"י (מספרי עה"פ).

צריך לעשות תשובה, אך כל זה הוא לגבי עבודת התשובה של, והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה⁴², אך איזה קשר יש ליהודי כזה עם תשובה מסוג של פרה אדומה, "חוץ לשלוש מחנות?" והרי הוא נמצא ב"פנים!"

על כך עונים, שמצות פרה אדומה היא, "שיהיה אפרה מוזמן למי שיצטרך אליו", עליו להיות מונח, "למשמרת בתדר", כי, בפשוטם של דברים, "אל⁴³ תאמין בעצמך" – לעולם אין אדם יכול להיות בטוח בעצמו.

במיוחד לפי הכלל ש, "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", ולפחות "חטא" מלשון חסרון⁴⁵ – משהו חסר, הוא לא קיים את עבודתו, "כדבעי למיעבד"⁴⁶, או לא בצע אותה בשלמות – ולכן הוא צריך לעשות תשובה על הפגם בעבודתו.

ואפילו כאשר אין בו שום חטא, והמוות יכול לשלוט בו רק, "בעטיו של נחש"⁴⁷,

– כפירושו הידוע של האר"י ז"ל⁴⁸ על הפסוק⁴⁹, "ותלית אותו על עץ", שכאשר לאדם אין שום חטא, אשר הוא הגורם למוות, הרי "ותלית אותו על עץ": יש לתלות לגביו את ענין המיתה בחטא עץ הדעת, שהביא למוות בעולם –

גם אז, הרי בעצם העובדה שלחטא עץ הדעת ישנה השפעה עליו, מהווה הוכחה לכך שיש לו קשר עם, "עטיו של נחש"⁵⁰,

(42) קהלת יב, ז.

(43) אבות פ"ב מ"ד.

(44) קהלת ז, כ.

(45) לקו"ת מטות פב, א. ד"ה ע"כ יאמרו תרצ"א (בסה"מ קונטרסים ח"א) פ"א. ובכ"מ.

(46) כתובות סז, רע"א.

(47) שבת נה, ב. ב"ב יז, א.

(48) נחל קדומים עה"פ (תצא כא, כב). של"ה שפד, ב. וראה לקו"ש ח"ז ע' 167 ואילך, וש"נ.

(49) תצא שם.

(50) ראה תו"א ס"פ משפטים: והוא ענין .. ד' מתו בעטיו של נחש שאע"פ שהן צדיקים גמורים מ"מ נשאר בהם עדיין איזה שמש מזהמת הנחש .. שרואה א"ע ומכיר חסרונו או יודע שזה טוב לו. וראה לקמן בפנים סעיף ז והערה 56. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 134.

– ועל כך צריך להיות אצלו ענין התשובה. ויש לומר, שאם הוא איננו דואג ל, "עטיו של נחש" שבו, ודאי שהוא ירד אחר-כך מדרגתו, ר"ל.

על אחת כמה וכמה ברור הענין כאשר מתעמקים במאמר חז"ל⁵¹, "כל דור שאינו (בית-המקדש) נבנה בימיו, מעלין עליו כאילו הוא החריבו", ובאופן החיובי הרי קיים פסוק דין⁵² שיחיד ש, "עשה מצוה אחד, הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה" –

וכיוון שהוא רואה, שאנו נמצאים עדיין בגלות, ובמיוחד בגלות בעקבתא דמשיחא – חשך כפול ומכופל (שזהו "חוץ" שאין "חוץ" יותר ממנו) ועדיין לא נושענו, וייתכן שהדבר תלוי בעבודתו שלו, כפי שהוסבר לעיל⁵³, הרי כל זמן שהגאולה איננה מגיעה, או ר"ל "כאילו הוא (הדור) שהוא יכול, "להכריע" אותו) החריבו" – ואז מעורר הדבר אצלו תשובה כפשוטה, בצורה הנעלית ביותר.

ז. ענין התשובה צריך להיות יסוד אפילו בעבודתו של הצדיק

ניתן עדיין לחשוב: אכן, ענין התשובה צריך להיות מוכן אצלו, "למשמרת בתדר", אך בהיותו איש ההולך בדרך הישרה, די אם יהיה זה אצלו ענין נוסף בעבודת ה' שלו,

כי לו כשלעצמו אין כלל קשר עם ענינים שהם, "חוץ לשלוש מחנות", והצורך שלו בענין התשובה איננו נגרם בגללו, אלא, "בעטיו של נחש", דבר שאינו תלוי ברצונו ובבחירותו, ועל כך הוא באמת יעשה תשובה – אך לא כיסוד בעבודת ה' שלו. הן הוא נעלה מכך!

(51) ירושלמי יומא פ"א ה"א. מדרש תהלים קלו, ז ומסיום שם: מאי טעמא לפי שלא עשה תשובה.

(52) רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד. מקדושין מ, ב. להעיר מבונה ירושלים ספ"ד מתיקונים, שאם ה' צדיק אחד חוזר בתשובה שלימה בדורו ה' בא משית.

אחת כמה וכמה שעבודת תשובה זו, של פרה אדומה, צריכה להתקיים אצל בינונים, שיש להם הרהורי עבירה וכו'⁵⁹. למרות ש, "מיד בעלייתו לשם דוחוה בשתי ידיים..."⁵⁹ בכל זאת, העובדה שמתעוררות אצלו מחשבות כאלה, מוכיחה שהוא עדיין לא קיים את השבועה, "תהי צדיק"⁶⁰, ולפיכך עליו לעשות תשובה.

ועל אחת כמה וכמה אמורים הדברים כלפי כאלה שהם למטה מדרגת בינוני – שהרי אף-על-פי ש, "מידת הבינוני היא מידת כל אדם ואחריה כל אדם ימשוך"⁶¹, בכל זאת ידוע⁶² האיחול הלבבי, "הלאי בינוני" – אשר אצלם צריכה להיות תשובה וטהרה על חטאים כפשוטם, כדי שיוכלו אחר-כך לעבוד את עבודת ה' כדבעי⁶³.

ובאמצעות עבודת התשובה של פרשת פרה מגיעים מיד לפרשת החדש, ש, "אין מפסיקין בין פרה לחודש"⁶⁴, כי ענינה של פרשת החודש הוא, "החדש הזה לכם", חדש הגאולה⁶⁵ ובאמצעות עבודת התשובה של פרשת פרה נגרם ש, "ומיד (ללא שום הפסק) הן נגאלין"⁶⁶, "בניסן עתידין ליגאל"⁶⁷, בקרוב ממש.

(משיחת ומאמר מוצב"ק פ' פרה תשל"ח, שיחת ש"פ החודש תשכ"ד)

(59) תניא ספ"ב.

(60) ראה שם פי"ד.

(61) שם רפי"ד.

(62) בית רבי ח"ב פ"ח הערה א' (הב').

(63) ראה תניא פי"ו. תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד)

ס"ז*

(64) ירושלמי מגילה שם.

(65) ראה שמו"ר פט"ז, יא. ועוד.

(66) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(67) דעת ר"י ר"ה יא, רע"א. וכן סתם בשמו"ר שם.

וראה אה"ת ע' רנט. רע"א.

(* אגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"א ע' פה ואילך. המו"ל.

ח. עבודת התשובה מסוג זה מכוננת לכולם, ומקרבת את הגאולה

כל האמור לעיל הוא אפילו לגבי צדיק, ועל

(54) שמו"ר פי"ט, ב.

(55) סד"ה וידבר גו' זאת חוקת הנ"ל.

(56) ראה בכ"ז לקו"ש [המתורגם] ח"ט ע' 216 ואילך, וש"נ.

(57) ראה תניא פל"ה, לו.

(58) תניא פ"ה.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד